

KNHB

Opleiding Technisch Management TM4

Technisch Manager

www.knhb.nl/opleidingen

official partners Koninklijke Nederlandse Hockey Bond

Deloitte.

**NEDERLANDSE
LOTERIJ**

ONVZ

Rabobank

OPLEIDING TECHNISCH MANAGEMENT TM4

(Technisch Manager)

Doel van de opleiding

Met deze opleiding versterk je de kwaliteit van het Technisch Management. De Technisch Manager verbreedt en verdiept zijn deskundigheid. Daarmee wordt de begeleiding van trainers, coaches, trainer/coaches op een hoger peil gebracht.

Planning

De opleiding bestaat uit 12 workshops en 5 praktijkgerichte opdrachten (PGO's). De eerste workshop vindt plaats op 17 november 2025, de laatste op 2 maart 2026. Alle workshops zijn overdag (van 10.00 - 13.00 uur en van 14.00 - 17.00 uur). Tussen de workshops wordt voor een lunch gezorgd. Uitwerking van de PGO's vraagt aan zelfstudie ongeveer 70 tot 80 uur.

Centraal staan de kerntaken van de Technisch Manager:

- Ondersteunen van hockeytechnisch beleid
- Bevorderen van competentieontwikkeling technisch kader
- Managen van technisch kader en onderhouden van externe contacten
- Opzetten en onderhouden van een doorlopende leerlijn.

De basis voor deze kerntaken ligt verankerd in een beroepscompetentieprofiel (BCP).

Je vindt de concrete inhoud van de workshops en PGO's verderop. .

Instroomeisen

- Gewenste opleiding HT4 (of oude B-diploma) en/of TM3.
- Minimaal opleiding HT3 (of oude A-diploma) met aantoonbare ervaring + intake.
- Aantoonbare ervaring als Technisch Manager (TM4) en/of Technisch Coördinator (TM3) binnen een vereniging.
- Werkzaam als Technisch Manager (TM4) binnen een vereniging.

Inschrijven

Je kunt je inschrijven via het [aanmeldformulier](#). Als je twijfelt of je voldoet aan de toelatingseisen, dan kun je voor een intakegesprek contact opnemen met Wietske Stel van het KNHB Expertisecentrum via wietske.stel@knhb.nl. Stuur hierbij gelijktijdig jouw CV mee.

Prijs

De kosten voor de hele opleiding TM4 zijn € 1.750,- (vrij van BTW en fiscaal aftrekbaar).

De lunch tussen de workshops is inbegrepen in de prijs.

Wist je dat het voor de TM-opleiding mogelijk is om een subsidie aan te vragen?
Bel of mail ons voor meer informatie.

Locatie

KNHB - DeWeerelt van Sport, Orteliusslaan 1041, 3528 BE Utrecht.

WORKSHOPS

1 Het DNA van de vereniging als uitgangspunt

- Maandag 17 november 2025, 10.00-13.00 uur
- Door: *Joost van Geel, manager Deskundigheidsbevordering NOC*NSF*

Als vereniging is het belangrijk een eigen visie en hockeyfilosofie (het 'DNA van de vereniging') te ontwikkelen waarop het opleidingsbeleid is gestoeld. Zo krijgt de vereniging een eigen gezicht, weten de betrokkenen waar ze zich mee kunnen identificeren en is er een gemeenschappelijk uitgangspunt voor alle geledingen. Dat zorgt voor een krachtige en veilige leeromgeving waar alle betrokkenen mee aan de slag kunnen en waar houvast is bij een mogelijke discussie. Vanuit deze gedachte is de KNHB afgelopen jaren op zoek gegaan naar de typische kenmerken van het Nederlandse hockey die als basis dienen voor de richting binnen de bondsteams (district en nationaal). In deze workshop wordt toegelicht waarom de KNHB dit traject heeft bewandeld, hoe er invulling aan wordt gegeven en wat dat concreet voor de opleiding betekent. Dit voorbeeld kan de verenigingen in Nederland inspireren om hun eigen DNA te definiëren en vorm te geven!

2 Het spanningsveld tussen zekerheid en flexibiliteit van beleid

- Maandag 17 november 2025, 14.00-17.00 uur
- Door: *Philipp van Benthem, docent Hogeschool van Amsterdam en Adviseurs Sportaanbieders Gemeente Amsterdam*

Beleid is een handvat of leidraad waaraan een organisatie zich vasthoudt om in een bepaalde periode doelen te behalen, een samenhang van lange termijndoelen, inspanningen en resultaten die bijdragen aan de missie en visie van de organisatie. De wereld verandert snel. Hoe spelen verenigingen hier beleidsmatig op in? Zijn het beleid en de organisatie enerzijds flexibel (agile) en anderzijds consistent genoeg om in te spelen op kansen en om te gaan met bedreigingen? Veel organisaties kennen de valkuil dat beleid als een harnas gaat zitten waardoor inspelen op actualiteit beperkt wordt. Welke rol speel je hierin als Technisch Manager zowel richting het bestuur (beleidsadvies) als naar het kader en (ouders van) leden (beleid uitdragen en verantwoorden)? In deze workshop kijk je naar het spanningsveld van beleid waar hedendaagse organisaties mee te maken krijgen. Behandeld worden de verschillen tussen de traditionele (technisch) beleidsplannen en het flexibel (agile) werken.

3 Beroepskrachten versus vrijwilligers, zoek de verschillen

- Maandag 8 december 2025, 10.00-13.00 uur
- Door: *Lucas Meijs, hoogleraar Volunteering, Civil Society and Businesses van de Erasmus Universiteit*

In elke hockeyvereniging zijn zowel vrijwilligers als betaalde krachten actief. Ongevraagd geeft dit vaak spanningen en ongewenste situaties terwijl ze toch

allemaal hetzelfde doel nastreven. Vaak zijn verkeerde verwachtingen van elkaar, dubbele belangen en verschil van inzicht een oorzaak. In deze workshop wordt dieper ingegaan op de krachtenvelden: wat zijn de verschillen, welke symptomen horen daarbij, hoe kun je dit herkennen? Maar ook: hoe kun je verbinden en voor alle betrokkenen een veilig sportklimaat creëren?

“Afgelopen jaar hebben wij voor het eerst een Technisch Manager aangesteld die de TM4 opleiding met succes heeft afgerond. Wij ervaren deze keuze als zeer positief omdat wij een gestructureerde aanpak zien van onderwerpen die direct maar ook indirect met hockey te maken hebben. Daarbij valt ons echt op dat ook naar het lange termijn beleid wordt gekeken en van daaruit wordt geredeneerd. Er wordt veel strategischer over hockey nagedacht en dan niet alleen inhoudelijk, maar ook bestuurlijk en pedagogisch. Hierbij staat het leertraject centraal. Er worden duidelijke beleidsplannen opgesteld die aansluiten bij het DNA van de vereniging, waarbij ook sterk wordt gekeken naar de verschillende stakeholders in de vereniging. Bovengenoemde punten dragen bij aan het effectief uitrollen en implementeren van de plannen, wat in een duidelijke verbetering resulteert. Hierdoor gaat de vereniging veel beter functioneren, wat weer leidt tot meer tevreden leden en nieuwe aanwas.”

Michiel Franse

Vice-voorzitter LSC Alecto

4 Optimaal laten functioneren van het technisch kader

- Maandag 8 december 2025, 14.00-17.00 uur
- Door: Remco Koopmeiners, docent Sport, Management & Ondernemen ALO Amsterdam

Naast het beheersen van kennis is het belangrijk om deze kennis ook te kunnen uitdragen en verbinding te kunnen maken met je omgeving. Communicatie en omgang met mensen staat daarbij centraal, want in een vereniging maken mensen immers het verschil. Hoe ga je om met de verschillende stakeholders, ambities en kennisniveaus? In deze workshop worden praktische handvatten aangereikt om jouw positie binnen de club een goed fundament te geven én waarmee je van jouw kader (onder andere de Technisch Coördinatoren) een team kunt maken dat in lijn van het gekozen beleid binnen de vereniging functioneert en (ouders van) leden kan inspireren.

5 Leerstrategieën als leidraad voor doorgaande leerlijn

- Maandag 12 januari 2026, 10.00-13.00 uur
- Door: *Bart Neutkens: Opleidingen HC Tilburg, begeleidingskundig team-/organisatiecoach (MA) en opleidingsdocent Fontys Sporthogeschool Eindhoven*

Er is (inter)nationaal veel dynamiek in visies op het aanleren van sport en bewegen. Welke keuzes kun jij als beroepskracht daaruit destilleren voor jouw (verenigings) omgeving en hoe kun je deze verantwoorden? Op school ga je ook van groep 1 naar groep 2 en daarna naar groep 3. Geldt dat niet ook voor het opleiden van spelers op een vereniging? Inmiddels zijn er diverse visies en leerstrategieën over het aanleren van technieken en tactieken. Zo heeft de introductie van het spelgericht leren veel discussie losgemaakt. Wanneer leer je een sporter iets expliciet aan en wat is de meerwaarde van spelenderwijs leren? Hoe bouw je, op basis van een visie, een doorgaande leerlijn waardoor spelers zich optimaal en maximaal kunnen ontwikkelen?

6 PGO workshop

- Maandag 12 januari 2026, 14.00-17.00 uur
- Door: *Lutger Brenninkmeijer, coördinator Technisch Management opleidingen en Consultant Hockey Technisch Beleid KNHB*

Je hebt als deelnemer de uitdaging om vijf Praktijkgerichte Opdrachten (PGO's), die gekoppeld zijn aan de workshops, uit te werken. Succes in een vereniging behaal je niet in je eentje. Samenwerken is cruciaal. Samen weten we meer dan alleen. Daarom zijn de opdrachten er op gericht om samen te werken met de andere deelnemers van deze opleiding. Tijdens deze workshop krijg je de gelegenheid met elkaar (een deel van) de PGO's verder vorm te geven. Leer van elkaar!

“De mooie, goede en verschillende perspectieven hebben mij aan het denken gezet en tot veel inzichten gebracht. Het fysiek bij elkaar zijn was een mooie ervaring omdat je naast het in groepsverband ook 1 op 1 makkelijk informatie en kennis met elkaar kan uitwisselen.”

Bart van Kimmenade

Technisch Manager bij HC Martinus, Quick Stick en Graspiepers

7 Talenterkenning & Talentontwikkeling in relatie tot de sporter en de club

- Maandag 26 januari 2026, 14.00-17.00 uur
- Door: *David Mann, universitair Hoofddocent VU*

De sport is een krachtige leeromgeving voor de mens. Maar hoe kijk je dan naar die sporter? Is het een middel om de doelen van de vereniging te realiseren of stel je als sportorganisator het lid centraal en faciliteer je deze om de persoonlijke ambitie te

verwezenlijken? Om sporters zich optimaal te laten ontwikkelen, is het van belang dat je de principes achter opleiden begrijpt, de keuzes daarin kunt onderbouwen en de consequenties kunt verwoorden. Hoe kijk je vervolgens naar de spelers (scouting) en op welke wijze beoordeel (selecteer) je spelers? Belangrijk is dat de uitwerking in lijn ligt met de ontwikkelde visie binnen de vereniging. En hoe ga je hier het beste mee om?

8 Talenherkenning & Talentontwikkeling in relatie tot de persoon

- Maandag 26 januari 2026, 10.00-13.00 uur
- Door: *Afke van de Wouw, sportpsycholoog en bewegingswetenschapper*

Je werkt met kinderen, pubers en volwassenen. Elke leeftijdsfase heeft zijn eigen achtergronden en kenmerken. Deze dienen wel aan te sluiten bij de visie van de vereniging. Vaak wordt er veel aandacht gegeven aan het opstellen van regels en richtlijnen, maar wordt er onvoldoende gekeken naar de sociale en mentale vaardigheden en gedragingen van de hockeyspelers waar het uiteindelijk om draait. In deze workshop krijg je inzicht in hoe een stappenleerplan werkt, hoe je het beste om kunt gaan met de groeispurt en met zelfregulatie. Daarnaast krijg je tools aangereikt om een veilige leeromgeving te realiseren.

9 Realiseren van leerwerkplannen

- Maandag 9 februari 2026, 10.00-13.00 uur
- Door: *Francesco Wessels, oud teamleider 'High Performance Team' van NOC*NSF en lid Generale Staf Nederlandse Landmacht*

Naast het ontwikkelen van de spelers is het ook van belang om het technisch kader continu te vernieuwen, te verbeteren en te ontwikkelen. 'Coachen en begeleiden van mensen', een vaak moeilijke schakel maar o zo belangrijk. De rol van de Technisch Manager is daarbij cruciaal. Competenties, meerjarenplannen, effectief en efficiënt leren, zijn enkele sleutelbegrippen die het verschil maken tussen een vereniging die in beweging is en een vereniging die weinig inspireert. In deze workshop krijg je inzicht in de uitgangspunten om leerwerkplannen te ontwikkelen en hoe deze toe te passen op een vereniging.

10 Verandermanagement: vind de vraag achter de vraag

- Maandag 9 februari 2026, 14.00-17.00 uur
- Door: *Twan Paes, Master Action Learning Coach en directeur Action Learning van het World Institute of Action Learning (WIAL) in Nederland en wereldwijd.*

Als Technisch Manager sta je in het middelpunt van de vereniging. Iedereen wil wat van je of heeft bepaalde verwachtingen. Hoe zorg je voor verbinding en hoe realiseer je tegelijkertijd aanpassingen om het gewenste doel te behalen? Voorkom dat je pleisters gaat plakken, werk aan structurele en duurzame oplossingen. Middels het

Action Learning Model leer je vaardigheden om dieper in te gaan op de vraagstukken die spelen: wat is de vraag achter de vraag? En hoe kun je de vereniging eigenaar laten zijn van de vraagstukken die op tafel liggen? Verander en ontwikkel door vraaggestuurd leiderschap!

11 Verenigkunde: hoe werkt een vereniging eigenlijk?

- Maandag 2 maart 2026: 10.00-13.00 uur
- Door: Berend Rubingh, (sport)organisatieadviseur en grondlegger vakgebied sportmanagement (o.a. Universiteit Groningen en Brussel)

Om optimaal te functioneren als Technisch Manager heb je te maken met de omgeving waarin je werkt. Daar kun je veel profijt van hebben of juist veel last van hebben. Het is daarom verstandig te weten hoe een vereniging functioneert en hoe het krachtenveld om de vereniging in elkaar zit. Je krijgt als Technisch Manager veel verantwoordelijkheden om de vereniging verder te helpen. Welke rol vervul jij in de vereniging en hoe ga je om met de omgeving en het krachtenveld?

“De TM4-opleiding bestaat naast het volgen van workshops uit vijf praktijkgerichte opdrachten. Deze opdrachten waren zinvol en heb ik ook inmiddels geïmplementeerd binnen mijn vereniging. Zo is onder andere het Technisch Beleidsplan verder ontwikkeld, waardoor het beleidsplan nu vollediger, helderder en transparanter is. Ook hebben we veel duidelijker voor ogen hoe we het technisch kader binnen de vereniging willen opleiden en begeleiden. Daar hebben we veel meer structuur aangegeven, waardoor het niveau waarop wij het technisch kader opleiden en begeleiden nu van een hoger niveau is. Daarnaast ervaar ik dat een vereniging behoefte heeft aan structuur en stabiliteit om zich duurzaam te kunnen ontwikkelen. Mijn inziens zijn geschoolde beroepskrachten een belangrijke schakel om de visie vorm te geven en uit te dragen door de juiste lijnen uit te zetten. Het destijds volgen van de TM4-opleiding heeft mij en de club daarbij enorm geholpen.”

Machiel van der Wolf

Technisch Manager WFHC Hoorn

12 De Technisch Manager als spil in de vereniging

- Maandag 2 maart 2026, 14.00-17.00 uur
- Door: Berend Rubingh, (sport)organisatieadviseur en grondlegger vakgebied sportmanagement (o.a. Universiteit Groningen en Brussel)

Het hebben van een visie en de daarbij behorende beleidstukken vormen voor de Manager de eerste stap naar het waarborgen van een goed functionerend kader. Toch blijft het mensenwerk en is het belangrijk dat de Technisch Manager op basis

van het beleid het technisch kader kan inspireren en motiveren. Goed leiderschap is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Zeker vanuit de sandwich positie waarin je zit: verwachtingen vanuit het bestuur enerzijds en vanuit (ouders van) leden anderzijds. Het vak Technisch Manager kan heel eenzaam zijn. Hoe geef je daar de juiste vorm aan, zowel naar jezelf als naar je omgeving? En hoe blijf je jezelf als Manager, maar vooral ook als leider, ontwikkelen?

Reserve data

In verband met Covid en mogelijk terugkerende beperkende maatregelen gedurende de opleiding, zijn er drie reservedata vastgelegd die ingezet kunnen worden als een workshop onverhoopt niet door kan gaan. De reservedata zijn: **16 en 23 maart 2026**.

Praktijkgerichte Opdrachten (PGO's)

Je maakt een vijftal PGO's, die je in de eigen praktijk uitvoert en die je **uiterlijk 2 april 2026** ter goedkeuring aanlevert bij de aan jou aangewezen leercoach:

- 1 Werk een selectiebeleid uit en geef aan hoe je dit beleid en de uitvoering ervan toetst en wat daarin de aandachtspunten zijn.
- 2 Werk een technisch beleidsadvies uit en geef aan hoe je de gewenste aanpassingen binnen jouw vereniging wilt vormgeven en implementeren.
- 3 Maak een leerwerkplan voor jouw technisch kader, hoe je dat wenst te begeleiden, welk hulpmiddelen je daarvoor wilt inzetten en welke budgetten je daarvoor nodig denkt te hebben. Maak een plan van aanpak hoe je de Technisch Coördinatoren laat samenwerken en inspireren.
- 4 Maak een plan van aanpak hoe jij wenst om te gaan met de selectieteams binnen de vereniging.
- 5 Ontwikkel, op basis van een visie, een adviesplan voor een doorgaande leerlijn.

Studiedruk

De workshops duren ieder drie uur. Rondom de workshop kan de deelnemer eigen initiatief nemen door zich in te lezen of voor te bereiden. De vijf PGO's vragen in totaal (gemiddeld genomen) tussen de zeventig en tachtig uur zelfstudie.

Eindgesprek

De deadline voor inleveren portfolio is één maand na de laatste workshop. Als vervolgens het portfolio met de vijf uitgewerkte PGO's door de leercoach als voldoende is beoordeeld, ga je op voor een vakinhoudelijk eindgesprek op basis van enkele casussen. Het eindgesprek vindt plaats op **maandag 11 mei 2026** (wijzigingen voorbehouden; dit ter beoordeling van het KNHB Expertisecentrum).

Afronding en diploma

Indien het portfolio als voldoende is beoordeeld, alsmede het eindgesprek van 11 mei 2026, ontvang je het TM4-diploma. De diploma-uitreiking vindt plaats op een nog nader te bepalen datum.

KNHB

Orteliuslaan 1041
3528 BE Utrecht
www.knhb.nl

Meer weten?

Heb je vragen over deze opleiding?
Of heeft jouw vereniging specifieke
behoefte aan een workshop over een
bepaald thema? Neem dan contact
op met het KNHB Expertisecentrum.

Vind meer informatie over de
opleidingen en alle contactgegevens
op www.knhb.nl/opleidingen